



Bureau Veldkamp

De Rikking 46
8332 CG Steenwijk

tel: 0521 517440
mob: 06 30657824
email: veldkamp16@zonnet.nl
website: www.bureauveldkamp.nl

De heer M. van de Steeg
Wesselseweg 27
3771 PA Barneveld

Onderwerp: Realisatie van twee nieuwe bouwblokken met daarop twee vrijstaande woningen bij de Valkseweg 86 te Barneveld en de ecologische gevolgen daarvan onder meer in het kader van de Flora- en Faunawet.

Steenwijk, 16 februari 2009

Om te bezien of er bij de realisatie van twee nieuwe bouwblokken en de nieuwbouw van twee vrijstaande woningen bij de Valkseweg 86 te Barneveld (figuur 1), ecologische schade zal optreden en of er voldaan wordt aan de eisen die de Flora- en Faunawet (FF-wet) stelt, heeft ondergetekende, op verzoek van de heer M. van de Steeg en in overleg met de heer A. Hamoen van de afdeling Milieu van de Gemeente Barneveld, de locatie op 2 februari bezocht om een quickscan uit te voeren.

Methode

De beoogde bouwplaats werd door de onderzoeker bekeken op het voorkomen van soorten die genoemd worden genoemd in de Flora- en Faunawet (FF-wet). De op het terrein staande schuurtjes werden aan de binnenzijde geïnspecteerd op de aanwezigheid van vogelnesten of sporen van zoogdieren (prooiresten, knaagsporen, uitwerpselen). Voorts werd een inschatting gemaakt van welke vogels er in potentie zouden kunnen voorkomen. Omdat de verkenning in het winterseizoen plaatsvond, is op grond van de aanwezige biotopen ook een inschatting gemaakt van de mogelijkheden voor het voorkomen soorten die in de FF-wet worden genoemd. Omdat de bouwlocatie op grotere afstand van natuurgebieden ligt, is een toetsing in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn niet nodig.

Resultaten

De beoogde nieuwbouw zal moeten plaatsgrijpen op een perceeltje dat nu in gebruik is als grasland op een zandbodem. Er worden schapen geweid. De vegetatie van dit grasland is weinig bijzonder (foto's 6 en 7), er werden in ieder geval geen soorten aangetroffen die genoemd worden in de FF-wet. Omdat de scan in het winterseizoen plaatshad, is het mogelijk dat het voorkomen van bepaalde soorten niet te zien was. Afgaande op de aard van het perceel verwacht ondergetekende echter niet dat er bijzondere of zeldzame soorten zullen voorkomen (expert opinion). Aanwijzingen voor het voorkomen van in de FF-wet genoemde zoogdieren werden niet verkregen. Geschikt biotoop voor vissen, amfibieën, reptielen alsmede in de FF-wet genoemde insecten is niet aanwezig.

Op het perceel staan twee schuurtjes, een stenen (foto 2) en één van hout (foto 3). In het stenen schuurtje werd met behulp van een ladder al snel een broedplaats van steenuilen gevonden. Het nest zat tussen de dakspanten en aan de binnenkant van het pannendak aangebracht dekriet. Gezien de

grote hoeveelheid uitwerpselen was het nest in 2008 gebruikt (foto's 8 en 9). Naast het steenuilennest werd nog een merelnest in dit schuurtje gevonden. Aanwijzingen dat er andere soorten in het schuurtje hebben gebroed, werden niet verkregen. Waarschijnlijk mijden kleinere vogels de nabijheid van steenuilen. In het houten schuurtje werden nesten gevonden van merel en zanglijster. Deze schuur biedt in potentie ook broedgelegenheid aan winterkoning en witte kwikstaart en mogelijk schuilgelegenheid voor vleermuizen (met name de dwergvleermuis). Op het moment van het terreinbezoek zaten er geen uilen in de schuurtjes. Gezien de poepsporen op de knotwilgen die op een perceelgrens naast het houten schuurtje staan, zouden de uilen wel eens in de wilgen kunnen hebben verbleven.

Intermezzo steenuil

De steenuil is een standvogel die vaak in de nabijheid van menselijke bewoning nestelt. De soort kan broeden in boomholten (vaak in knotwilgen), in gebouwen en in nestkasten. Er wordt de laatste decennia een achteruitgang van de soort vastgesteld. De soort staat op de Rode Lijst van de Nederlandse broedvogels (Hustings *et al.* 2002) en als zodanig zou men zich moeten inspannen om bestaande territoria te behouden. In Nederland broeden in de jaren 1998-2000 zo'n 5.500-6.500 broedparen (Steenuilten Overleg Nederland *et al.* 2002). Overigens maakt het juridisch niet uit of men bij vogels van doen heeft met Rode Lijst-soorten dan wel met gewone broedvogels. Vrijwel alle broedvogels zijn in Nederland beschermd en mogen derhalve niet verstoord worden. Het feit dat de steenuil op de rode lijst staat, geeft wel aan dat men iets extra beschermenswaardigs te maken heeft.

De hamvraag: verdwijnen de steenuilen als er twee woningen gebouwd worden bij de Valkseweg 86

Welnu dat is nog maar helemaal de vraag: mijn eerste ingeving toen ik het terrein betrad was: dit is een ideaal biotoop voor steenuilen door de kleinschaligheid (afwisseling bebouwing, boomsingels, akker- en graslanden) en met name de aanwezigheid van knotwilgen (foto's 4 en 5) en natuurlijk de voor vogels vrij toegankelijke schuurtjes. Het is de bedoeling dat de schuurtjes gewoon blijven staan. Wel zal één van de woningen vlak naast het stenen schuurtje komen te staan. Het is de vraag hoe de uilen hierop zullen reageren. Als de nieuwbouw buiten de broedtijd geschiedt, valt het niet uit te sluiten dat de vogels gewoon in het schuurtje blijven broeden. Ze kunnen echter ook verhuizen naar de nabijgelegen knotwilgen. Zou men ook nog enkele steenuilkasten ophangen in de knotwilgsingel en/of aan het houten schuurtje, dan is het zeer waarschijnlijk dat het territorium gewoon gevestigd blijft waar hij nu ook is.

Een andere kwestie is de vraag of de aanleg van de woonwijk Veller een negatieve invloed kan hebben op de aanwezigheid van de steenuilen aan de Valkseweg. Gezien het feit dat deze wijk op vrij grote afstand van de Valkseweg 86 ligt, denk ik dat de aanleg geen invloed heeft op het steenuilenterritorium aldaar. Volgens de heer Hamoen van de Gemeente Barneveld kan de heer Van de Steeg meeliften met het compensatieplan dat ontwikkeld is voor de teloorgang van steenuilenterritoria op de plek waar de woonwijk Veller gerealiseerd zal worden. Gezien het voorgaande is dit vooral een papieren exercitie omdat naar mening van ondergetekende de kans zeer groot is dat de bouwplannen van Van de Steeg geen verlies van een steenuilenterritorium met zich mee hoeft te brengen.

Aanbevelingen

Het verdient aanbeveling om de min of meer bouwvallige schuurtjes in stand te houden, en wel zo dat ze vrij voor vogels toegankelijk blijven. Dan zullen ze in ieder geval aan verschillende broedvogelsoorten nestgelegenheid bieden. Wellicht zullen ook de steenuilen in de stenen schuur blijven broeden als de rust bij dit schuurtje gegarandeerd blijft. Naar ik begrepen heb, komt het terrein met de schuurtjes in bezit van de Gemeente Barneveld. Daarmee krijgt de Gemeente

Barneveld een instandhoudingsverantwoordelijkheid voor het steenuilenterritorium aan de Valkseweg.

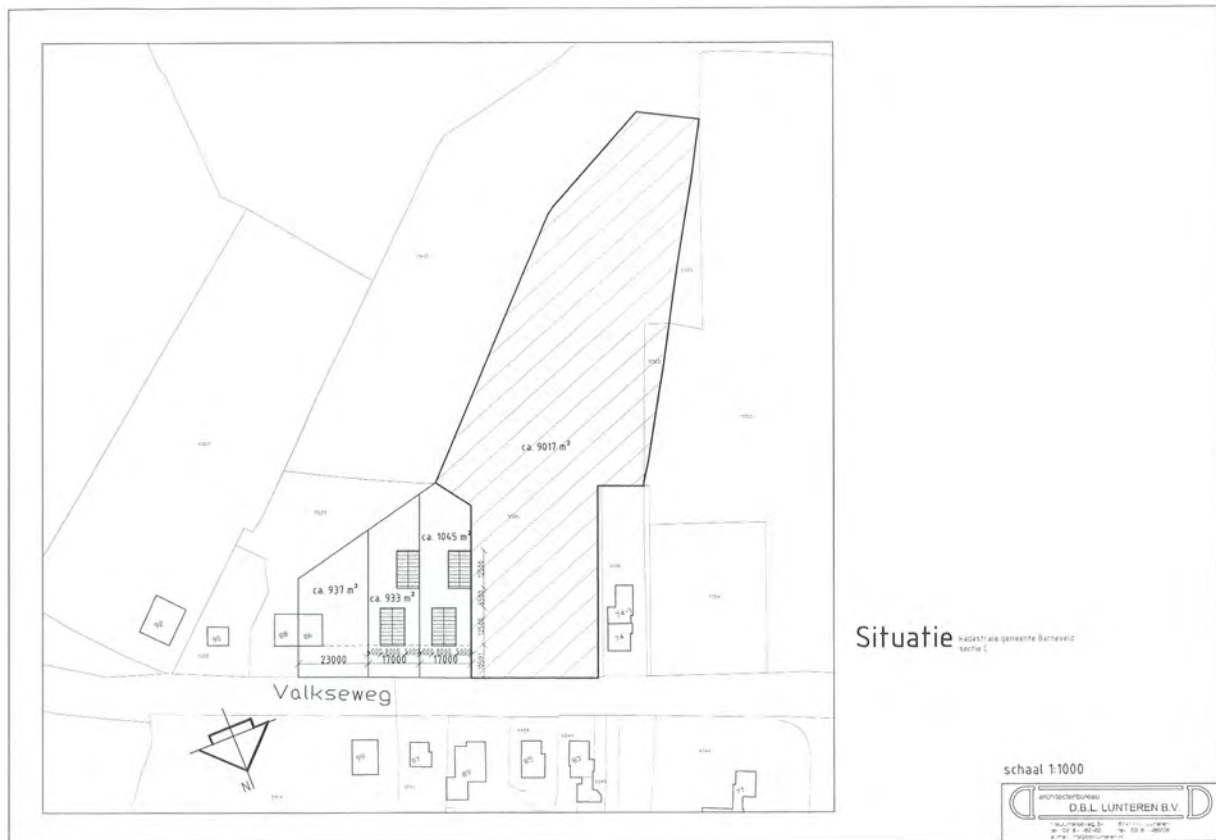
Aanbevolen kan dan ook worden dat de schuurtjes wel enigszins onderhouden worden, maar wel zo dat vogels en wellicht vleermuizen vrij toegang houden tot de schuurtjes. Voorts verdient het aanbeveling de aanwezige knotwilgen (geknotte schietwilgen) te laten staan. Deze bomen dienen dan ook periodiek (om de vijf jaar) geknot te worden. Dan kunnen ze gedurende zeer lange tijd broedgelegenheid bieden aan steenuilen en andere holenbroeders (mezen, ringmussen, holenduiven, wilde eenden etc.). Nieuwbouw van de te realiseren woningen kan het best buiten de broedtijd (maart t/m juli) plaatsvinden.

Conclusie

Vastgesteld kan worden dat realisatie van een twee kleine bouwblokken en de bouw van twee vrijstaande woningen daarop bij de Valkseweg 86 te Barneveld, geen belangrijke ecologische waarden verloren gaan. Echter, vlak naast de geplande bouwblokken staat op een niet te bebouwen deel van het perceel een stenen schuurtje waarin in 2008 klaarblijkelijk steenuilen huisden. Naar inzicht van ondergetekende behoeft dit territorium niet verloren te gaan. Wellicht blijven de uilen gewoon in het schuurtje broeden ook als er nieuwbouw naast het schuurtje wordt gepleegd. Mochten de uilen desalniettemin de broedplaats in het schuurtje voor gezien houden, dan kunnen ze zich vestigen in de rij knotwilgen aan de zuidzijde van het perceel met de twee schuurtjes, ofwel in speciaal daarvoor op te hangen nestkasten. Aanbevolen wordt om de twee aanwezige schuurtjes in stand te houden in de staat waarin ze nu verkeren (toegankelijk voor vogels en vleermuizen) en om voor de zekerheid enkele nestkasten speciaal ontworpen voor steenuilen op te hangen (verkrijgbaar bij Vogelbescherming Nederland). Misschien is het verstandig deze nestkasten enigszins verdekt op te hangen. Omdat het terrein met de schuurtjes in juni aan de Gemeente Barneveld toekomt, draagt de gemeente derhalve mede zorg voor het treffen van de aanbevolen mitigerende maatregelen. Worden de aanbevelingen die in het voorgaande werden gedaan opgevolgd, dan zijn er mijns inziens in het kader van de Flora- en Faunawet geen bezwaren op te werpen tegen de realisatie van twee kleine bouwblokken bij de Valkseweg 86 met daarop twee vrijstaande woningen.

Literatuur

- Hustings, F., Borggreve, C., Turnhout, C. van & Thissen, J. 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004 2004/13, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Steenuil Overleg Nederland (STONE), Groen, N., Harxen, R. van & Stroeken, P. 2002. Steenuil *Athya noctua*. In: SOVON Vogelonderzoek Nederland. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden: 276-277.



Figuur 1. Sitatieschets van de twee nieuwe bouwblokken met daarop de te bouwen opstallen (gearceerd). De twee schuurtjes staan niet op deze kaart ingetekend. Ze staan rechts van de nieuwe bouwblokken.



Foto 1. De beoogde bouwplaats.



Foto 2. Het stenen schuurtje.



Foto 3. Het houten schuurtje.



Foto 4. Perceelscheiding met knotwilgen.



Foto 5. Detailopname knotwilgen.



Foto 6. Detailopname weinig waardevolle vegetatie op de beoogde bouwplaats.



Foto 7. Detailopname kaalgetrapte vegetatie.



Foto 8. Echtpaar steenuilen op het stenen schuurtje (foto aangeleverd door Van de Steeg).



Foto 9. Steenuil met prooi op dak stenen schuurtje (foto aangeleverd door Van de Steeg).